Felsefe ile Düşünme - 1

1. Paul Graham geliştirmiş olduğu "Anlamsızlıklar Hiyerarşisi" ile bir tartışmada yaşanan anlaşmazlıklara çözüm bulmaya yönelik bir yol önermiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi karşı bir argümanı daha sağlam bir gerekçe ile karşılar?

A) İddiaya karşı bir kanıt sunmadan sadece karşı çıkmak
B) Söylenenden ziyade üsluba karşı çıkmak
C) Tartışma konusuna değil de iddiayı ortaya atan kişiyi eleştirmek
D) Herhangi bir kanıt sunmadan doğrudan kişiyi hedef almak
E) Argümanın dayandığı ana fikri bulup onu çürütmek

2. I. İnsanın olay, varlık veya herhangi bir düşünceye dair bir anlayış geliştirmesi

II. Doğru ya da yanlış bir yargı bildiren cümleler

III. Belli kanıtlara dayanarak ortaya atılan yeni bir yargı

Verilen tanımlar sırasıyla aşağıdaki kavramlardan hangisine karşılık gelir?

A) Önerme – görüş – argüman
B) Önerme – argüman – görüş
C) Görüş – önerme – argüman
D) Argüman – görüş – önerme
E) Görüş – argüman – önerme

3. Felsefede ileri sürülen bir görüş ya da sav için bir dayanak göstermek gerekir.

Buna göre felsefeyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Varlığı bütün olarak ele alır.
B) Eleştirici ve sorgulayıcıdır.
C) Cevaplardan çok sorular önemlidir.
D) Temellendirmeye dayalı bir düşüncedir.
E) Çağın koşullarından etkilenir.

4. Doğruluk nedir? Bu soruyu kendi aklınıza dayanarak; "yanlış olmayan" şeklinde cevaplayabilirsiniz. Peki yanlış nedir? diye sorulsa: aynı akıl, "Yanlış, gerçeklikle uyuşmayandır." şeklinde felsefi bir cevap verebilir. Bir septik, "gerçeği" ulaşılabilen bir şey olarak görmediğinden, doğruluğu tartışmayı dahi kendi aklına aykırı bulacaktır. Klasik bilim anlayışı ise bu soruya olgusal bir perspektifle yaklaşarak; nesnelerin gerçekliğinin denetlenebilirliği üzerinden cevap üretecektir.

Parçadan "doğruluk" **kavramı ile ilgili çıkarılabilecek temel düşünce aşağıdakilerden hangisi olabilir?**

A) Doğru bilgi, mümkün değildir.
B) Doğru bilginin kaynağı akıldır.
C) Doğru bilginin kaynağı konusunda farklı bakış açıları söz konusudur.
D) Doğruluk ile ilgili ortak bir uzlaşı söz konusu değildir.
E) Doğruluk bireye ve topluma göre değişmemelidir.

5. "Dünya yuvarlaktır." önermesi "Dünya" diye adlandırdığımız gezegenin yuvarlak olması halinde doğru, olmaması halinde ise yanlış değeri almaktadır. Buna karşılık "Dünya" kendi başına ne doğrudur ne yanlıştır; fakat o gerçek bir varlıktır.

Buna göre doğruluk ve gerçeklik ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Doğruluk bir değerdir.
B) Gerçeklik bir tür var olma durumudur.
C) Doğruluk, düşünceye bağlıdır.
D) Gerçeklik, insan algısından bağımsızdır.
E) Doğruluk, bilginin nesnesine uygunluğudur.

6. Doğruluk bilginin nesnesine uygunluğudur. Nesne soyut yada somut olabilir. Uygunsa doğru, değilse yanlıştır. Gerçeklik ise bir tür var olma-olmama durumudur. "Kar beyazdır." önermesinin doğruluğu, yağan karın gerçekte beyaz olup olmadığına bakmaktan geçer.

Bu parçaya göre doğruluğu gerçeklikten ayıran temel fark aşağıdakilerden hangisidir?

A) Farklı kaynaklardan edinilmesi
B) Yöntemli olarak edinilmiş olması
C) Dış dünyada gözlenebilir olması
D) Bilginin nesnesine uygun olup olmadığı
E) Nesnel ve denetlenebilir olması

MEB 2018 - 2019 • Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü

7. Bilgi felsefesinin temel konularından olan doğruluk ve gerçeklik ilişkisi hakkında filozoflar, bazı doğruluk ölçütleri geliştirmişlerdir. Bu ölçütlerden en önemlisi olan tutarlılık, bize sağlam bir zeminde hareket etme fırsatı vermekle birlikte süreç boyunca, artık güvenlik sigortamız olacaktır.

Parçadan çıkarılacak sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tutarlılık bilginin can yeleğidir.
B) Gerçeklik, özneden bağımsızdır.
C) Doğrunun ölçütü dış dünyada işe yaramasıdır.
D) Felsefede doğru bilgiye ulaşmak imkânsızdır.
E) Bilginin sınırı dış dünyadaki gerçeklikten ibarettir.

8. Tümevarım, tek tek olayları gözlemleyerek yargılara ulaşmaktır. Tümevarımın bize yaşadığımız dünya hakkında oldukça güvenilir bilgiler sağladığı düşüncesi her zaman yol gösterici olmuştur.

Buna göre tümevarım hakkında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Mantıksal doğrulara ulaşır.
B) Mutlak olarak kanıtlanmış bilgiler verir.
C) Geçmişe yönelik açıklamalardan oluşur.
D) Özelden genele varmaktır.
E) Genel prensiplere dayanarak gözlemleri açıklar.

9. Herakleitos "gerçeği söz haline getirmeden, başka deyişle dile dökmeden önce insanlar anlamadılar." demiştir.

Herakleitos'un bu sözle anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

A) İnsan konuştuğu için düşünür.
B) Düşünce varlığını dil ile gerçekleştirir.
C) Gerçeklik düşünülemez, yalnız sözle ifade edilir.
D) Düşünme ve konuşma eylemleri birbirinden farklı şeylerdir.
E) Gerçeklik genel ve soyut olduğu için anlamak ve anlatmak güçtür.

10. Felsefe karanlıkları delmek gibi bir şey, karanlıkların içinden ufacık bir gün ışığı bulup bu ışığı büyük bir ateş topuna dönüştürmek.

Felsefe ile ilgili söylenen bu sözlerden, aşağıdaki sonuçlardan hangisi <u>çıkarılamaz</u>?

A) Felsefe bilinmeyene doğru sürüklenip gider.
B) Felsefe olayları derinlemesine inceler.
C) Felsefe küçük ipuçlarını değerlendirir.
D) Felsefenin görevi karanlıkları aydınlığa çıkarmaktır.
E) Felsefe cevapları henüz bulunmamış soruların üzerine gider.

11. I. İnsan, eylemleri sırasında özgür müdür?

II. İktidarın kaynağı nedir?

III. Duyu organlarımız bizi yanıltır mı?

IV. Evrende bir değişme var mıdır?

Verilen sorular aşağıdaki felsefe alanları ile eşleştirildiğinde hangi seçenek açıkta kalır?

A) Epistemoloji
B) Etik
C) Siyaset felsefesi
D) Estetik
E) Ontoloji

12. Bilme edimi, oldukça karmaşık bir süreçtir. Şu anda bu satırları okurken bile; belki bir "acaba" deyip merak ettiniz ve bu edimin nasıl gerçekleştiğini kendinize sormaya başladınız bile, kim bilebilir?

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisine cevap aranmaktadır?

A) Nasıl biliriz?
B) Bilginin ölçütü nedir?
C) Bilginin sınırı nedir?
D) Bilginin kaynağı nedir?
E) Bilginin değeri nedir?

MEB 2018 - 2019 • Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü

